

որոնք մեծ մասամբ կոտորվեցան անասունների մէջ տարածված անտիգի Բայց այս տարի անկի բարեկամը է երևում Յորինի հունձը այս տարի լաւ է. նա մէկին 9 կամ 10 է տալիս Կտակատը, զարն, կորեկը և այլն, լաւ են: Դառնողի այգի- ների պտղաբերութիւնն էլ շատ լաւ է երևում: Հերամպազութիւնը, որ վերջին տարիներում 530 տունից բաղկացած մեր ժողովուրդը կա- տարեկապէս արհամարհել սկսեց, այժմ նորից ծաղկման նշաններ է ցոյց տալիս: Ահա երկրորդ տարին է որ մեր իգական սեռը սկսեց նորից պարագել չերամպազութիւնը և մենք այդ ար- զիւնագործութիւնից նորից սկսեցինք օգուտներ տեսնել: Ժողովուրդը սկսում է նորից թիթիկներ անկել այգիներում և յոյս կայ որ հետզհետէ ա- լելի և աւելի սիրով կը հետեւն չերամպազութիւն օգտաւէտ գործին:

ԱՆԷՔՍԱՆԻՐՈՊՈՒՅՑ յունիսի 20-ից մեզ գը- րում են: «Այստեղ եղանակը դով է ու անձրևա- յին: Գիւղացիք լաւ հունձի են սպասում այս տարին»:

ԵՐԵՎԱՆԻՑ մեզ գրում են: «Զինուորացիութիւնը մի տեսակ կեանք տուեց այստեղի կոնստանտին- յին: Զինուորացիութեան համար ընտանեկան ցու- ցակ կազմելու օրից նահանգի դանազան անկիւն- ներից հաղարատը գրաւոր ինդիկներ են առա- ջարկվում կոնստանտինային, այլ և այլ վիշապ- կաններ ստանալու համար և գիւղացին շատ ան- գամ բաւականութիւն չը ստանալով, անձամբ գալիս է կոնստանտինայ, որպէս զի աւելի շուտ ստանայ ցանկացած վիշապկանը: Բայց այդ եր- կար ճանապարհորդութիւնը նրան շատ թանց է նստում. նա օրերով ու շաբաթներով սպասում է դիւանատան դռանը և հազար ու մի աղաչանք- պաղատանքից յետոյ միայն նրան աշորովում է մի տեսակ բաւականութիւն ստանալ: Գործերի այդ վերին աստիճանի անկարգ դրութեան վրա, որ պակաս նշանակութիւն չունի այժմ, հրաւիրում ենք նոր առաջնորդի ուղարկութիւնը»:

ԻԿԻՒԻՐԻՑ մեզ գրում են: «Օրերումս մեր Սուր- մալուի գաւառում զինուորացիութեան ցուցակներ էին կացմում և դրանց տակ պէտք է ձեռք քա- չէին ամեն մի գիւղից ընտրված երկու շինական և մի քահանայ: Երբ Գ. զիւղի քահանային առա- ջարկեցին ստորագրել անցարգէտ շինականի տեղ- քահանայն լալազին ձայնով սանց, «աղա, ես իմ անունից ստվախի ուրիշ բան չեմ կարող գրել»: Այս տեսակ են մեր գաւառի քահանայները մեծ մասը. նրանք լուսամուտի աղալու վրա սովորել են ընդօրինակել մեքենայաբար իրանց անուան և ազգանունն ձեռք, իսկ տառերի նշանակութեան հետ ամենին ծանօթութիւն չունեն: Եւ դարձեալ մեզանում շարունակում են ձեռնադրել այդ տե- սակ աղէտ քահանայներին: Նորերումս խղիւրում քահանայ ձեռնադրվեցաւ մի 60 տարեկան դա- մարուկ: Մի և առ երես ուսումնասիրութիւնը բաւական հետաքրքիր փաստեր է պարզում մար- դու առաջ: Նա տեսնում է այն զգացմունքները, որ մի և նոյն են թէ հայի և թէ թուրքի հա- մար. այդտեղ, բանաստեղծութեան աշխարհի մէջ, ի մի են ձուլվում այդ դարերից ի վեր թըշ- նամի հակակրօն ազգերը. այդտեղ դրանք մի- մեանց ընդդէմ և ոչ մի խօսք ունեն: Ճանաչելով թուրքին բանաստեղծութեան մէջ, մենք ճանա- չած կը լինենք հային: Տեսնենք ուրիշս այդ բա- նաստեղծութիւնը, տեսնենք այդտեղ և հային»:

Գարաբաղում թրքական զործածական երգե- րը շատ բազմաթիւ են: Թէ ովքեր են դրանց հեղինակները, դժուար է ասել: Թուրք կարդացող դասը, մեր կարծիքով, շատ քիչ մասնակցութիւն ունի իբրև հեղինակ, որովհետև այդ դասը առա- լելապէս կրօնական կրթութիւն լինելով ստացած, կրօնի շրջանից շատ քիչ է դուրս գալիս. իսկ կրօնական երգ ժողովրդի բերանում մինչև այժմ մենք չենք տեսել: Տարբերակի փոխվում են եր- գերը, եղանակները. և այգիլիսի առատութեամբ երգեր արտադրողները ուրիշ ոչ ոք չեն, եթէ ոչ հասարակ կենսագրաբար դասի մի յայտնի մասը, որ աւելի հակումն ունի պարագելու բանաստեղ- ծական հիւստեաններով, նախ իբրև մի պարա- պաւել ամբողջ մով ձգտումներով և երկրորդ իբրև մարդիկ, որոնք բանաստեղծութիւնների եր- գելով են ապրում: Այդ շատ յաճախ նշմարելի է

առնալ ծերունի: Եւ, ասում ենք, խեղճ մարդ է, եթէ դաւաններով ծանրաբեռնված, թող տէրտէր դառնայ, մի կտոր հաց ուտի... Իսկ թէ ինչ օգուտ կարող է տալ ժողովրդին, որպէս քա- հանայ, «այդ մեղ փայլ է»:

ԵՐԵՎԱՆԻՑ մեզ գրում են յունիսի 20-ից հետե- լալով: «Այստեղի Պետրոս և Պողոս եկեղեցին այս դէպքի կողմնակից է: Այդ դէպքերն, եկե- ղեցում պակաս լինելով, պակասեցնելու երբ գալիս են եկեղեցի, արևելեան դուռը բանալով տես- նում են թէ ինչպէս արևմտեան դռնից անցայտ մարդիկ դուրս են գալիս: Ոչինչ կասկած չունենա- վում է որ երեցիքականի զրամարկվող կողմերով տարեկ են փոքրել: Ինչպէս պատմում են, զարդ և անօթեղէն չեն տարել: Գողթիւնը պատահել է այսպէս, եկեղեցու բակից մէկը տանդուղքով բարձրանում է եկեղեցու կտուրը, իսկ կտուրի իջ- նում է դուր մոլոր պտոյտներով եկեղեցու մէջ և արևմտեան կողմի դուռը բաց է անում ներսից: Գողթիւնը մէջ կասկածում են երկու մարդկանց, որոնցից մէկը կաշմարտութեամ է արդէն, իսկ մի- ւր անցայտացել է»:

Մեզ ուղարկված է հետեւալ նկատողութիւնը. «Բանի տարի շարունակ Վիեննայի զործարաննե- րում կաշեգործութիւնը սովորելով, այստեղի հիմնադրադէպ իրանց արհեստը կատարելագործե- լուց յետոյ, վերադարձել են արտասահմանից ձալալեան երկու եղբայրները: Նրանք յաջող կերպով տուել են ընդհանրութիւն, ունեն միջապակա- և զործարանական դիւլում: Գիտեն ամենապաշտո- կերպով պատրաստել այնպիսի կաշիներ, որոնք կարող են մրցել արտասահմանի կաշիների հետ: Մեր երկրում այդ տեսակ զործարան համարեա թէ չը կայ: Այս կողմերից դուրս եկած կաշիները տանում են Ռուսաստան կամ արտասահման, ա- հազին քրէհ և ծախք վճարելով. նրանց պատ- րաստում են և կրկին մի այլքան էլ միւսելով յետ բերում: Որ հում նիւթերը աւելի է ծան կա- րելի է ձեռք բերել այստեղ քան արտասահմա- նում, որ զործարան ձեռքեր մեր երկրում չեն կարող մի և նոյն բարձր դիրք ունենալ, որքան արտասահմանում. և ու մեծածախ տեսակեան առ- դիւնաբերողը ապառ կը լինի թէ մաքուր և թէ ան- զափոխութեան համար ահազին գումարների պա- րագելներուց, այդ ոչ մէկի համար էլ անհաս- կանալ չի լինի: Հաղարանը ծախսելով ձալալեան եղբայրները սովորել են այդ արհեստը, և այսօր գալիս են մեր երկիրը պատրաստված ոյժով. կը դանվեն արդեօք Անդրկովկասում այնպիսի կա- պիտալիստներ, որոնք իրանց փողից չեն ինայի մի այնքան ոչ նշանաւոր դուռը այդ զործի մէջ պցելու: Գործարանը կատարեան և զործիները պատրաստել կը նստի ոչ աւելի քան 4 կամ 5 հազար: Արդեօք կարելի է սպասել, որ գտնվեն կապիտալիստներ, որոնք համաձայն լինէին այդ

լինում ոճի կոպտութիւնից, անարուեստ ու ան- պաճոյճ կազմութեան: Երբեք հեղինակում են և հայերը, ինչպէս ցոյց են տալիս մի քանի երգեր, որոնց շինողները ուղղակի յայտնում են թէ ի- րանը հայեր են և քրիստոնեաներ: Բայց այսպէս անուանված «հիւստեանող հասկացող» մարդկանց մօտ շատ մեծ արժէք ունեն պարսկական երգերը: Հաստատ կարող ենք ասել, որ ներկայ ժամանա- կում դարբասողի հայերի մէջ պարսկազաններ եթէ կան, շատ քիչ են թուլ. իսկ պարսկերէն երգ սիրողների թիւը շատ ու շատ մեծ է: Սի- րում են անգլիտակցաբար, սիրում են միայն գե- ղեցիկ ու ազդու հնչիւններն ու եղանակները: Մի քանիսն էլ անգլի անելով մի քանի երգեր, մի կերպով կարողանում են իմանալ նրանց միտքը: Այս անգլիտակցական կողմ սէրը մայրենի լեզուով երգած երգը ոչինչ համարել տալու չափ զօրեղ է հայերի մէջ:

Թրքական և պարսկական հարկաւոր երգեր առջև դնելով, քրքրելով նրանց միտքն ու իմաս- տը, մարդ գալիս է այն եղանակներով, որ արևելեան այդ բանաստեղծութիւնը երկու երես ունի միայն: Սիրային կամ աւելի լաւ ասած, սիրաբարձը և սպային կամ արտաստեղծորդ: Գործածական երգերի մէջ շատ քիչ է այս վերջին տեսակի թիւը: Սիրահարութիւն, սէր, տարփանք, ահա թուրք բանաստեղծութեան ոյժն: Մեր ար- տայայտում է ոչ թէ իր իրազեկան բարձր կող- մերից և այդպիսով մարդու հոգին միշտ վեր և

զործի համար մի օրոշ դուռը տալ թէ երկրի և թէ իրանց օգտին»:

Պետական կաշմածներն մինիստրի Արվկասի լիազօր ներկայացուցչի կարգադրութեամբ արդէն հրատարակվեցան այն հետազոտութիւնները, որ- րոնք վերաբերում են Անդրկովկասի արքունական գիւղացիների անտեսական կեանքին: Այժմ այդ նիւթերից դասաւորվում և կազմվում են նոր ժո- ղովածուներ մեր երկրի ազգայնական կեանքի ուսումնասիրութեան վերաբերութեամբ, և արդէն դրա առաջին հատորը այս օրերս թիֆլիսում լոյս տեսաւ: Այդ հատորի բովանդակութիւնը հետեւեալն է. «Գիւղական համայնքի վարչական- անտեսական կազմակերպութիւնը յերանի նա- հանգում և «Գիւղական հողատիրութեան տեսակ- ները Գողթիւնի նահանգում» — Ա. Եղիազարեանի: «Արքունական գիւղացիների հողատիրութիւնը անդրկովկասեան նահանգներում» — Կուշանովի: և «Արքունական գիւղացիների հարկատուութիւնը Անդրկովկասում» — Բախտաձէի:

Այս օրերս Թիֆլիսում վախճանվեց մի ծեր կին հարկւր արարեկան հասակում: Հանգուցեալը մինչև վերջին շունչը պահպանել էր թէ իր աչքի լոյսը, թէ լողողութիւնը և թէ առողջ մարդու բո- լոր յատկութիւնները:

Հնորհակալութեամբ ստացանք Թիֆլիսում լոյս տեսած մի գիրք հետեւալ վերնագրով. «Ողջա- խոտութիւն ուղիղ ճանապարհ աճելութեան», զը- րեց Կիրիլ Վարդապետ Սրապեանց: Գրքի հե- ղինակը իր 353 երեսից բաղկացած գրքի մէջ խօսում է այն մասին, թէ ինչպէս պէտք է անել երկար ապրելու համար, թէ ինչ է կատարեալ մար- դը, թէ ինչպէս պէտք է ծնողները դաստիարակեն և պահպանեն իրանց զաւակներին, նրանցից կանոնաւոր մարդիկ պատրաստելու համար: Սրա- պեան վարդապետը փորձում է պատկերացնել օ- րինակի ընտանեկան կեանքը, ամուսնութեան կարևորութիւնը և առհասարակ ողջխառն կեանքի առաւելութիւնները: Պէտք է նկատել, որ գրքի մէջ շատ մտքեր աւելի հիմնված են բարդագի- տական, կրօնական, քան թէ բուն գիտական տեսակետներով: Գրքի մէջ մի քանի երա- կացութիւններ հակասում են ընական գիտութեան մէջ ընդունված հայեացքներին, այդ պատճառով և աւելորդ ենք համարում քաղաքացիներ անել հայր Սրապեանի գրքից, մանաւանդ որ այդպիսի խրատական ձևի մտքերը էլ չափաւոր պէտք է լինել, հեռու պէտք է մնալ ծուլութիւնից, չապ- լուծիւնից, անկանոն կենցաղաւարտութիւնից և այլն, — ամենքին ծանօթ, թէ և շատ անգամ չը զործադրվող, մտքեր են: Կիրիլ վարդապետի այդ աշխատութիւնը աւելի դժբախտիկ և օգտաւէտ կը լինէր, եթէ լեզուի և պատմութեան ձևի կողմից մատչելի լինէր հասարակ ընթերցողին, և ժողո- վրդին, որի համար այդ տեսակ բովանդակութեան

դէպի վեր է տանում, այլ բոլորեղված երեւակա- յութեան առաջ դրած մերկ կնոջ մարմնի կողմից, և այդ պատճառով սիրային երգերից միշտ բու- ռում է մասնատակասն աշխարհի գլուխ պտուղի- նող հոտը — բոլորեղեմ փաւալութիւնը: Հոգեկան արժանիքը, իդէալի ներքինը բանաստեղծի հա- մար նշանակութիւնից դուրի է. բաւական է եթէ նա կարողանայ մի կնոջ մարմնի մասերը, մազե- րից սկսած մինչև ոտների մասերը, նմանութիւն- ներով նկարագրել լսողի մօտ, և այդպիսի բա- նաստեղծին ծափահարութիւններով կընդունեն: Միտքը համարեա միշտ մի և նոյնն է: Երբեք միշտ անասելի ցած է գտնվում սիրած արարա- ծից, մի ստորաբարձր ստրուկ է, մի ոչնչութիւն է նրա առաջ: Ինչպէս որ պատկեր նկարելիս ա- րևելցին աշխատում է գոյներ, խիստ պայծառ վառվում գոյներ կուտակել, ամենին չը մտա- միայն մի խաղաղամտով, մի անձուկի գեղա- բուսական անկարգութիւն, այնպէս էլ երգի մէջ սիրու վերաբերմամբ միշտ զօրեղ գոյներ զործածելով, գեղանկարչ լինելով, սողալով լա- լով, հաւաստելով իսկապէս մի բան չէ դուրս գա- լիս, բայց միայն կրքերի յուզումն, երեւակայական խոր, այսինքն ազգեցութիւն միայն չղերի վրա: Երկրորդը զործի է հաւատար. երգչի սիրող առարկան միշտ բարձր է, եթէ երկրան, միշտ ան- մատչելի, միշտ պաշտելի: Այն ինչ իրական կեան-

գրքեր կարող են հետաքրքրական և օգտաւէտ լի- նել. տարաբաղաբար Կիրիլ վարդապետի գրքի թէ լեզուն և թէ պատմութեան ձևը անմատչելի են հասարակ ընթերցողին: Այդպիսի ձևով գրած գիրքը ժողովուրդը չէ կարող կարդալ: Գիրքը տը- պած է Յ. Մարտիրոսեանի տպարանում, ներկայ 1887 թւին և արժէ 1 ռ. 20 կոպէկ:

«Вѣстникъ Европы» ամսագրի յունիսի տես- րակում Մակ-Վախան շարունակում է ծանօթաց- նել ուսու ընթերցողին Ամերիկայի երեկու մարդ- կանց կենսագրութիւնների հետ: «Дѣловые люди въ Америкѣ» յօդուածի շարունակութիւնը ներ- կայացնում է ամերիկացի նշանաւոր մի շարք մարդկանց կենսագրութիւնները, որոնք միջիշտա- անէր զարճան կամ առեւտրի, կամ գիտական- տեխնիկական գիւտերի միջնորդութեամբ և հարս- տանալով այլ և այլ բարեգործական և ուսումնա- կան հիմնադրութիւններով օժտեցին իրանց հա- յունիքը:

ԱՆԷՔՍԱՆԻՐՈՊՈՒՅՑ մեզ գրում են: «Այստեղ լուրեր են տարածված թէ տեղից հայոց հոգևոր ծխական դպրոցների ուսուցիչները երեք ամսվայ ռոճիկները չը պէտք է արվեն: Գրանով դժուար է գրաւել ուսուցիչներին դէպի դպրոցները»:

Հարկադրված ենք կրկին մեր խնդրքը մեր գաւառական թղթակցներին մաքուր և ո- ռոշ գրել իրանց թղթակցութիւնները: Շատ ան- գամ թղթակցութիւնը հետաքրքիր է լինում նիւ- թի կողմից, բայց այն աստիճան անորոշ է զըր- ված, կամ վատ թմանալով և բարակ, թափանցիկ թղթի վրա է գրված, որ գրիթ հնար չը կայ ամբողջութեամբ կարդալ: Այդպիսով թղթակցու- թիւնները շատ անգամ վատ գրված լինելու պատճառով անմիջապէս չեն կարդալովում խմ- բագրութեան մէջ, և նրանց տպագրութիւնը յե- տաճգում է: Եթէ թղթակցութեան նիւթն ու բովանդակութիւնը հետաքրքիր են, որքան մա- չուր, պարզ, որոշ կերպով գրված կը լինի, այն- քան աւելի շուտ էլ կը տպագրվի լրագրի էջե- րում:

«Новое Обозрѣніе» լրագրի խմբագիր, պ. Ստե- պանով, ինչպէս լուսւ է ենք, հիւսնդութեան պատ- ճառով, յանձնել է լրագրի հրատարակչի պաշ- տօնը իշխան Զ. Թումանովին, իսկ ժամանակա- ւոր խմբագրի պաշտօնը Մ. Ուսպենսկոյն: Ինչն Ստեպանով հիւսնդ գրութեան մէջ հեռացել է Բօրժօն:

Մեր մանկական գրադարանի փոքրածիւր գրե- րի վրա աւելացաւ մի նոր գիրք, որը այս օրերս լոյս տեսաւ. դա Ժընէշլի Շանայովի մանկական պարտիւլի և դպրոցի տեսչուհի օրերը Սուգան Կօրնալի հեղինակութիւնն է: «Երեկանները և նը- րանց բարեկամները» վերնագրով, թարգմանու-

թում այդ ամենաբարձր էակը, այդ անտանելի ցաւեր ու վշտեր պատճառող հոգեհան գեղանկին մասնատակասն կինն է, որի խաւար ու ստրկա- կան դրութիւնը յայտնի է ամենքին: Երբեք մէջ մասնատակասն կինը ասող է, երկնային աստղերի հետ բաղմած, իսկ տանը, իսկական կեանքում, մի հարեմական իր է, մի վայելչութեան առար- կայ, որի գրաւիչ դէմքը ափիսի և այլ գրգռող միջոցների զործածութիւնն է մեծացնում:

Թրքական բոլոր երգերի եղանակները ծանր և տիրապէսելի են. նրանց բոլորի մէջ կան մաշեց- նող, հիւժող հնչիւններ, միօրինակ ծուլութիւն, դանդաղկոտ ու թմրացնող երեկներ: Ահա այս եղանակներն են, որ հրաբուրդը գոյների հետ խառնված, այսինքն ազդու ու ձկուռ և բազմա- խորհուրդ խօսքերով համեմատ այնքան խոր տպա- ւորութիւն են թողնում: Ծայրահեղ չափազանցու- թիւնները, հրէշաւոր նմանութիւնները կորչում, անհետանում են եղանակի մէջ. սիրավառ ունին- ղիւր ներքին է համարում ամեն ինչ խառնել, միայն թէ ինքը զգայ ասողի ծայրագոյն յուսա- հատութիւնը, ցնցվի: Թրքական համար տեսէք ինչ է ասում մի երգի մէջ. «Եթէ քեզ համար կրած տանջանքներս կարելի լինէր բուռ կապել դնել ուղղի մէջքին, նա կը փոքրանար, ասող ծակով կանցնէր, և այն ժամանակ գտնվէր ստանանե- րը կը ցնէին այս աշխարհը և կողբային իմ թշուառութիւնը»:

(Կը շարունակվի)

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Գերբեման ձեռնարանի ուսանողներից մէկը ունենալով օրինաւոր վկայագիր, ցանկանում է ուսուցչութեան պաշտօն վարել հայոց դպրոցներում. կը դատախօսի այլ և այլ առարկաներից. չաքածական 24 դասի համար տարեկան 400 ռուբլի, հանդերձ բնակարանով. հասցէն իմանալ «Մշակի» խմբագրատանը: 1—3

ՄԻ ՓՈՐՁՎԱԾ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ուղում է պաշտօն ունենալ հայոց դպրոցներում. կը դատախօսի հայոց լեզուից, թուրքերէնից, պատմութիւնից և աշխարհագրութիւնից: Հասցէն իմանալու համար պէտք է գիտնել «Մշակի» խմբագրատանը: 1—3

Հարկաւոր է ԳԱՆՁԱԿԻ հայոց օրինորդաց դպրոցի համար մի «ՈՒՍՈՒՑՈՒՀԻ», որը պէտք է դատախօսի ուսուցաց լեզուից: Պայմանները մասին պէտք է գիտնել «Մշակի» խմբագրութեանը: 1—3

ԼՈՅՍ ՏԵՍՍԻ
Ր Ա Ֆ Ֆ Ի Ի
Կ Ա Յ Ծ Ե Ր Ի
ԵՐԿՐՈՐԳ ՀԱՏՈՐԸ
Գ ի ն ն է 2 Ր ու Բ Լ Ի 50 Կ օ պ .
Հանապարհի ծախսը հեղինակի վրա է: Գրքը բաղկացած է 722 մեծատիպ երեւոյթներից: Վաճառվում է «Թիֆլիսի» կէնտրոնական գրաւաճառանոցում և հեղինակի մօտ: Բաժանորդները կանխապէս պէտք է յայտնեն իրանց հասցէն, եթէ տեղափոխվել են իրանց նախկին տեղից: 4—10

Բանալով ՇՈՒՇԻՈՒՄ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՅ ԵՒ ԿԱԶՄԱՐԱՐԱՆՈՅ և ստանձնելով Շուշու հայոց հոգեւոր տեսչութեան ՏՊԱՐԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՁԻ ՊԱՇՏՈՆԸ, ընդունում ենք ամեն տեսակ գրքեր և օ մ ի ս ի ա յ ո վ վ ա ճ ա Ր Ե Լ . նոյնպէս և յանձն ենք առնում ապարանական պատուէրներ՝ ամենաէական գներով:
Մեր հասցէն: Шуша, въ книжный и переписный магазинъ Бр. Дадиянъ.
4—5 Հ. Ե.

Յուլիսի վերջին լըյա կը տանի
«Ս Ո Ւ Ա Կ»
Վիսկատար երգարանի հինգերորդ հատորը: Բաժանորդ գրողները պէտք է յայտնեն իրանց ցանկութեամբ սրահը յուլիսի 25-ը: Բաժանորդները տեսնենք կը ապրեն «Սոխակի» վերջում: Խաբարանչիւր օրինակի բաժանորդներին է ՄԻ ՐՈՒՄԻ, Հասցէն. священнику Григорію Григорьянцъ въ Баку. 2—3

ԾԻԱԽՈՏ ԵՒ ՊԱՊԻՐՈՍՆԵՐ
ՐՈՍՏՈՎԻ (ԴՕՆԻ ՎՐԱ) ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐԵՐԻ
ԱՍԼԱՆԻԴԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԻ
Մագազինը Գլխորդայն փողոցում, Ղալաբարովի տանը, Թիֆլիսում, պատիւ ունի յայտնելու պ. պ. ԾԻՈՂՆԵՐԻՆ և ՎԱՃԱՌԱՎԱՆՆԵՐԻՆ, որ փետրվարի 15-ից ներկայ թիւ մինչ քաց արհմը ծխախոտի առևտուրը, որտեղ կարելի է ստանալ ԾԻԱԽՈՏԻ և ՊԱՊԻՐՈՍՆԵՐԻ ա մեն տեսակները մեր գործարանից բերված: Մեր ԾԻԱԽՈՏԻ իր առանձին յատկութիւնների համար, լաւ համ, մեղմութիւն և զուրկեկան արօմատ, վայելում է երկարամեայ հուշակ և մեծ տարածութիւն Ռուսաց կայսրութեան և արտասահմանի շատ քաղաքներում:
Թիֆլիսում նոյնպէս և Անդրկովկասում մեր ֆաբրիկայի ծխախոտի արդիւնքները մինչ և այժմ յայտնի չէին, այդ պատճառով մինչ քաց արհմը ծխախոտի մագազինը, ցանկանալով այդ մեր արդիւնքները երկրի մէջ մտցնել:
Խոնարհաբար խնդրում ենք պ.պ. ծխողներին և վաճառականներին անտես չառնել ծանօթանալու մեր ֆիւրմայի արդիւնքների հետ:
Օտարաբաղադրացիների պահանջները կատարվում են շուտ և ճիշդ կերպով, փաստի ծախսը մագազինի վրա է: Պրէյսկուրանները ցանկացողներին անվարձ են ուղարկվում:
Պ.Պ. ՎԱՃԱՌԱՎԱՆՆԵՐԻՆ ԱՆՎՈՐ Է ԳՈՐԾԱՐԱՆԱԿԱՆ ԶԻՋՈՒՄԷ:
ԱՍԼԱՆԻԴԻ Եղբայրներ 19—25

Վաղիկավիսա քաղաքի միջանցան եկեղեցական երկսեռ դպրոցների հոգաբարձութիւնը, կամենում է արական դպրոցի համար մի ուսուցիչ, որ պէտք է դաս տալ հայոց լեզու, թուրքերէնի և երգեցողութիւն, համաձայն ծրագրի: Գանկացողները փութապէս իրանց պայմանները կարող են առաջարկել նոյն հոգաբարձութեան:
Հոգաբարձուք՝ Յ. Տէրաբեկեան, Գ. Թաթուղեանց: 3—4

ՄՕՍԿՎԱՅԻՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՍԻ
«**ԲԱՆԱՍՏԵՂ ԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**»
Վերնագրով գրքեր, հեղինակութիւն ցովհանդէս ցովհանդէսանցի:
Գինն է 60 կօպէկ:
Գանկացողները կարող են ստանալ այդ գրքեր, գիտելով հետևեալ հասցէով. Москва, 1-й Знаменский пер. д. Селивановой. кв. Гоголь, Иоаннесу Иоаннесяницъ.
2—5

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՀԻ ՕՐԻՈՐԳ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ ուղևորվելով դէպի արտասահման, պատիւ ունի յայտնելու որ իր բացակայութեան ժամանակ, յուլիսի 1-ից մինչև սեպտեմբերի ամիսը, իր յաճախորդները կարող են գիտնել մանկաբարձուհի Խօջաէյնատեանին, որի հասցէն հետևեալն է. Частная лечебница, Эриванская площадь. 2—2

ԽԱՐԱՍՈՒ-ԲԱԶԱՐԻ երկսեռ դպրոցի հոգաբարձութիւնը յայտնում է որ դպրոցի համար հարկաւոր է ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ուսուցիչ: Գանկացողները թող գիտնեն պայմանները մասին «Մշակի» խմբագրատանը: 3—5

ՀԱՐԿԱՌՈՐ Է ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԵՒ ՄԻ ՎԱՐՉՈՒՀԻ. Ուսուցիչը պէտք է դատախօսի թուրքերէնից և հայոց պատմութիւնից, իսկ վարժուհին պէտք է պարսկի ձեռագործութիւնից: Գանկացողները շատ շուտով պէտք է գիտնեն «Մշակի» խմբագրութեան մանրամասն պայմանները իմանալու համար: Դպրոցի համար աւելի յարմար կը լինի եթէ ուսուցիչը և ուսուցչուհին ամուսիններ լինեն: 3—3

ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ պաշտօն է ուղում ստանալ հայոց դպրոցների մէջ: Կը դատախօսի հայոց լեզուից, բնագիտութիւնից, թուրքերէնից, ռուսաց պատմութիւնից և Ռուսաստանի աշխարհագրութիւնից: Շաբաթական մինչև 30 դասի համար տարեկան 600 ռուբլի վարձատրութիւն: Հասցէն իմանալ «Մշակի» խմբագրատանը: 2—3

Վկայական ունեցող մի **ՈՒՍՈՒՑԻՉ**, ցանկանում է տեղ ունենալ հայոց դպրոցներում, հետևեալ պայմաններով՝ շաբաթական 24 դասի համար, քաղաքում, տարեկան 400 ռուբլի և բնակարան, իսկ գիւղում 300 ռուբլի և բնակարան: Հասցէն «Մշակի» խմբագրատանը կարելի է իմանալ: 2—3

ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ, որ աւարտել է իր ուսումը Թիֆլիսի ՈՒՍՈՒՑԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՈՒՄ, ցանկանում է ուսուցաց լեզուի, ուսուցաց պատմութեան և աշխարհագրութեան դասեր ունենալ հայոց ուսումնարաններում, գլխավորապէս Թիֆլիսում: Հասցէն հարցնել «Մշակի» խմբագրատանը: 2—3

ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿԱՄԵՐՈՒՄ Է ՊԱՇՏՈՆ ՈՒՆԵՆԱԼ հայոց դպրոցներում շաբաթական 24 դաս, տարեկան 600 ռուբլի ուճիկով: Հասցէն կարելի է իմանալ «Մշակի» խմբագրատանը: 2—3

ПРИСЯЖНЫЙ ПОВѢРЕННЫЙ
Александръ Самойловичъ
ФРЕНКЕЛЬ
переѣхалъ въ КУКИ, близъ памятника Воронцова, Мостовая ул. д. Маккера.
Երդուեալ հաւատարմատար Ալեքսանդր Սամոյլովիչ Ֆրէնկէլ տեղափոխվեց Կուկի, վօրօնցովի արձանից ոչ հեռու, Մոստովայա փողոց, տուն Մակկերի:
3—3

EXPORTATION-IMPORTATION
CONSTANTIN P. CHÉHIA NTZ
MILAN (ITALIE)

Կոնստանտին Պ. ՇԻՆԻԱՆՏԻ առևտրական գրասենեակը լինելով ՄԻԼԱՆ, և ունենալով ուղղակի յարաբերութիւններ Իտալիայի, Շվեյցարիայի և Ֆրանսիայի ֆաբրիկաների հետ, կընդունի յանձնարարութեամբ ապրանքներ ծախելու համար հետևեալները՝ մետաքս, բոժոժ, մետաքսի և բոժոժի միացորդը, բուրգ, բամբակ, ցորենեղէն, նաւթ և ընդհանրապէս Կովկասեան միւս ամեն տեսակ ապրանքները, որոնք ծախվում են Եւրօպայում: Գանձնարարութեամբ կընդունի զարձեալ առնել Եւրօպայի ամեն տեսակ ապրանքներ Կովկասի համար: Ամբողջ ապրանքները ստանալուց աժան և ձեռնտու պայմաններով փող կը տալ ի հաշիւ. մանրամասն տեղեկութեանց համար գրել այս հասցէով. Monsieur Constantin P. Chéhiantz, № 18, Via Lauro, Milan, (Italie) ՄԻԼԱՆԻ (Италія).

ԷԼԻԿՍԻՐ ԱՏԱՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ (ELIXIR DENTIFRICE)
ԲԵՆԵԴԻԿՏԵԱՆ ՀԱՅՐԵՐԻ
ՍՈՒԻԱԿԻ ԱՐԲԱՑՈՒԹԻՒՆՅՑ (GIRONDE)

Ատամների համար Բենեդիկտեան հայրերից պատրաստած էլիկսիրի ամենօրեայ գործածութիւնը, մի քանի կաթիլներ ջրի մի կէս բաժակի մէջ, պահպանում է ատամները փշանալուց, սպիտակ է դարձնում և պնդացնում է ատամները, մաքրում է և պահպանում է ծնօտը:

ԳԻՆԸ դօրակը 2 և 8 Ֆրանկ. ֆօյնի՝ արկղիկը 1 Ֆրանկ 25 սանտ. Պատտա՝ արկղիկը 2 Ֆրանկ:
Հիմնարկութիւնը դրոյթվին ունի 1804 թւից.
Դիւանաւոր պէնտ ՍԵԳՈՒՆ, Բօրթօ (Ֆրանսիա).
Թիֆլիսում ծախվում է պ. Բերլըմօնի մագազինում և պարֆիւմէրների ուրիշ մագազիններում: ՎԼԻԱԴԻԿԱՎԱՍՏՈՒՄ Է. Ա. Էնկէնի և Գ. Ա. Օտիկի մօտ:
38—48